

Peking, 2015. augusztus 30. - **Több tekintélyes külföldi történész is egyetért abban, hogy a nyugati világban elterjedttel szemben, a II. világháború nem 1939-ben Lengyelországban, hanem 1937-ben Kínában kezdődött.**

A kérdés a kelet-kínai Csinanban tartott 22. Történész Világkongresszuson (ICHS) központi vitatéma volt.

A világkongresszus főtthára, Robert Frank egyike azoknak, akik szerint a Kína és Japán közötti totális háború megindítása egyben a világháború kezdetét is jelentette. Frank a Hszinhua hírügynökségnek azt nyilatkozta, hogy az európaiakat, a franciákat meglepetésszerűen éri a felvetés, hiszen nem szoktak hozzá az 1937-es dátumhoz. "Mi azonban szeretnénk megtörni a klasszikus Európa-központú kronológiát, megmutatva a globális háború globális történelmét" - jegyezte meg.

Hasonló véleményen van Rana Mitter, az Oxfordi Egyetem professzora is, aki "Az elfelejtett szövetséges: Kína 2. világháborúja, 1937-1945" címmel jelentette meg könyvét, amely 2013-ban a The Economist, 2014-ben a Financial Times brit napilaptól kapta meg az év könyve címet.

A Párizsban idén áprilisban kiadott "1937-1947 világháború" című kötetben, amely 40 történész tanulmányát foglalta össze, az egyik fejezet azt a címet kapta: "A háború Ázsiában kezdődött".

Frank szerint az, hogy Kína az ENSZ Biztonsági Tanácsának egyik állandó tagja lett a világszervezet megalakulásakor, a nemzetközi közösség elismerését fejezte ki Kína világháborús szerepével kapcsolatban.

Vámos Péter történész, sinológus, aki szintén jelen volt a csaknem egy hetes rendezvényen az MTI tudósítójának kérdésére elmondta, miközben a győzelem napja Európában május 9-e, Berlin elfoglalásának évfordulója, "az, hogy most szeptember 3-án Pekingben nagyszabású katonai parádét rendeznek, vélhetően segít majd tudatosítani: Kelet-Ázsiában a háború végét szeptember 2-a, Japán kapitulációja jelentette".

Vámos szerint az esemény és a hozzá kapcsolódó hazafias kampány többek között azért fontos Kína számára, mert a japán-kínai vetélkedés egyik frontja napjainkban éppen a háború emlékezete.

"Miközben a japán politika igyekszik kisebbíteni a japánok által elkövetett szörnyűségeket, Kínában azt hangsúlyozzák, hogy a sok-sok millió kínai áldozatot követelő honvédő háború egymillió japán katonát kötött le kínai földön, ezért a japán erők csak korlátozott mértékben tudtak tovább hódítani Délkelet-Ázsia felé. Így a kínai nép nemcsak a saját földjét védte, hanem a japán terjeszkedést is megakadályozta" - fogalmazott.

Mindazonáltal a történészek egy másik része úgy véli, hogy a japán erők által 1937. július 7-én a Marco Polo hídnál provokált incidenssel indított, az ország elfoglalását célzó totális háború, a Japán Birodalom és Kína fegyveres konfliktusa a világháború előzményének tekintendő ugyan, de jellegét tekintve helyi háború.

A Történész Világkongresszuson több mint 90 országból mintegy 2600-an vettek részt, Magyarországról eljött még Pók Attila, az MTA Történettudományi Intézetének tudományos tanácsadója, valamint Tomka Béla, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezetője is. A Santung tartományi Csinanban a hétvégén döntöttek arról, hogy következő találkozójukat 2020-ban a lengyelországi Poznanban tartják.